

ЗВІТ
про результати відвідування Київського районного суду м. Полтави
для виконання функцій національного превентивного механізму

09.03.2023

м. Полтава

Загальна частина

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1 та 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою НПМ у складі:

Носенка Владислава Володимировича, головного спеціаліста Відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівника групи НПМ;

Кармазін-Денисенко Лариси Олексіївни, головного спеціаліста Відділу сприяння роботі регіональних представництв;

Яковенко Віри Сергіївни, представника громадської організації, здійснено планове відвідування місця несвободи: Київського районного суду м. Полтави (далі – суд) розташованого за адресою: пров. Хорольський, 6, м. Полтава, Полтавської області, 36034.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України, Голова Сальніков Олексій Олександрович.

Керівництво суду:

Шиян Володимир Миколайович, Голова суду (на посаді з 22.12.2020 року);

Хмелюк Тетяна Вікторівна, керівник апарату суду (на посаді з 09.09.2014 року).

Загальна чисельність штатних працівників суду складає 59 осіб, ще 2 посади введені тимчасово, на час відрядження суддів, та фактично будуть до травня 2023 року. Таким чином, 1 штатну посаду судді в суді обслуговує лише 3,5 працівника апарату суду, і це за умови повністю укомплектованого штату суду. Протягом 2022 року в суді звільнилося близько 20 працівників апарату суду, абсолютна більшість це працівники канцелярії суду. Ситуація з плинністю кадрів з кожним днем тільки погіршується. Так, в січні-лютому цього року, уже звільнилося 9 працівників апарату суду, ще 3 – змінили посаду в межах суду. Більшість секретарів суду працюють на перспективу зміни місця роботи через вкрай низьку заробітну плату та надмірне навантаження.

Крім того, слід відзначити на небувалий рівень навантаження в роботі як суддів, так і працівників апарату суду. 14 березня 2022 року відповідно до розпорядження Голови Верховного Суду №7/0/9-22 територіальна підсудність справ Ленінського та Орджонікідзевського районних судів м. Харкова була передана Київському районного суду м. Полтави.

Так, загальний показник надходження справ та матеріалів до Київського

районного суду м. Полтави у 2022 році складав 15 259, із урахуванням залишку справ за 2021 рік всього в провадженні суду перебувало 16 125 справ та матеріалів, з яких 14 089 судом було розглянуто. Ще майже 3 000 справ (із числа переданих від судів м. Харкова), через велике завантаження в роботі, залишалися незареєстрованими та нерозподіленими. В середньому, станом на кінець 2022 року, навантаження на одного працюючого суддю Київського районного суду м. Полтави становило 1 173 справи (без врахування нерозподілених справ).

Крім того, існує ряд складнощів зі здійснення правосуддя у справах, підсудних Харківському регіону: територіальна віддаленість суду для більшості учасників судового процесу; обмежена кількість «майданчиків» для проведення відеоконференції в Харківському слідчому ізоляторі; проведення відеоконференції одночасно з декількома установами для забезпечення участі всіх учасників судового процесу у справі; неможливість забезпечення дистанційного судового засідання в умовах періодичних відключень електропостачання та неналежної якості Інтернет-зв'язку, а також надмірну навантаженість в роботі суддів, що впливає на періодичність призначення судових засідань, призводить до тривалого розгляду справ та не дає можливості гарантування учасникам процесу в реалізації їх права на оперативний та ефективний доступ до правосуддя.

Зазначене, як наслідок, надалі може буде підставою для звернення зі скаргами учасників судового процесу до Вищої Ради правосуддя та Європейського Суду з прав людини.

Протягом 2022-2023 років перевірка діяльності Київського районного суду м. Полтави органами контролю та нагляду не проводилась.

Скарги від підсудних (засуджених, адмінарештованих) осіб на умови тримання та неналежне поводження на адресу суду протягом 2022-2023 років не надходили. Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваного під час перебування в суді відсутні.

У наявності є аптечка медична, термін придатності ліків актуальний.

Відповідно до Паспорта будівлі (приміщення) Київський районний суд м. Полтави розміщено у двоповерховій будівлі 1975 року побудови. Загальна площа будівлі 1873,52 м², у тому числі площа підвалу – 173,52 м².

Склад робочих приміщень суду:

кількість залів судових засідань для розгляду цивільних справ 6 од.;

кількість залів судових засідань для розгляду кримінальних справ 5 од.;

приміщення конвою 1 од. – 22,7 м², розміщено на 1 поверсі;

камери для підсудних 4 од. – 7,6 м² (інформація щодо площі кожної камери у Паспорті відсутня);

кімната для роботи адвоката з підсудним – відсутня;

комора речових доказів 3,5 м²;

приміщення чергового підрозділу охорони 5 м²;

вестибюль з контрольно-пропускним пунктом 9,3 м²;

санітарний вузол для відвідувачів 1 од. – 1,67 м²;

санітарний вузол для підсудних 1 од. – 3,9 м²;

загородження для підсудних у залах судових засідань зі спеціального захисного скла 5 од.

Наявний окремий спеціальний вхід в будівлю суду (обладнаний пандусом) з кнопкою виклику персоналу, що використовується як для осіб з інвалідністю так і підсудних.

Можливість підйому маломобільних груп населення, у тому числі осіб з інвалідністю, на рівень парадного входу до будівлі відсутня.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо.

Пропускний режим та охорону суду здійснюють працівники Служби судової охорони.

У приміщенні суду 5 зал судових засідань призначені для розгляду кримінальних справ, що обладнані загородженням зі спеціального захисного скла для розміщення підсудних та системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції.

У порушення вимог пункту 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26 травня 2015 року № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) у приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від службового входу суду до залу судових засідань, у зв'язку з чим підсудні конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами та сходами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

Не дотримано вимог пункту 14 Інструкції, зокрема відсутні бокс або огорожена стоянка для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

Відповідно до пункту сьомого Інструкції конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до суду орган поліції розпочинає після затвердження Акту міжвідомчої комісії про прийняття суду на обслуговування.

17 листопада 2022 року було підписано та затверджено Головою Київського районного суду В. Шияном, заступником начальника ГУНП в Полтавській області М. Ахрамєєвим Акт проведення комісійного обстеження технічного укріплення приміщення Київського районного суду про прийняття на обслуговування ВП ГУНП в Полтавській області судової установи. Зокрема, у ході обстеження будівлі комісією було виявлено недоліки, що відображені в акті та надані наступні пропозиції:

1. Обладнати судову установу безпосередньо біля тильних дверей суду

спеціальним огороженим майданчиком для заїзду спецавтомобіля й висадки конвойованих.

2. Виділити та обладнати кімнати для тримання підсудних згідно вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди».

3. Обладнати двері в кімнатах для спецконтингенту замками камерного типу та оглядовими вічками для спостереження за утриманими.

Станом на 09.03.2023 виявлені недоліки не усунуто.

У приміщенні будівлі суду відсутнє бомбосховище, проте наявне підвальне приміщення, яке за умови облаштування може використовуватися як тимчасове укриття.

Вимоги п. 9.5 ДБН дотримано частково. Зокрема, зали судових засідань для розгляду кримінальних справ для знезаражування обладнані бактерицидними лампами, у той час, коли камери для підсудних (засуджених) не обладнані такими лампами.

Вимоги протипожежної безпеки дотримуються, на поверххах наявні вогнегасники, працює протипожежна сигналізація.

Під час моніторингового відвідування виявлено такі порушення прав і свобод людини, зокрема:

1. Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 28 Конституції України, стаття 25 Загальної декларації прав людини, пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»).

У будівлі Київського районного суду м. Полтави камери для тримання підсудних (засуджених) та приміщення конвою не відповідають вимогам пунктів 6.5.1, 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» та пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68. У ході моніторингового відвідування було встановлено, що 4 камери для підсудних площею по 1,9 м² не відповідають законодавчо визначеній площі 4,0 м², стіни облущені, відсутня вентиляція. Камери потребують капітального ремонту.

2. Порушення права на професійну правничу допомогу.

У порушення вимог пункту 6.5 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» у приміщенні суду не облаштовано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на конфіденційне побачення, що свідчить про порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

Відсутнє приміщення для ознайомлення з матеріалами справи у відвідувачів

суду. Ознайомлення з матеріалами справи здійснюється у приміщенні канцелярії, коридорі.

3. Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України; статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» санітарний вузол суду не пристосований для користування особами з інвалідністю, у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарної кімнати. Центральний вхід до суду не обладнаний пандусом.

У будівлі суду відсутній ліфт, що унеможливорює вільний доступ маломобільних груп населення до будівлі суду та вільного пересування у приміщенні суду.

4. Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

У порушення вимог пункту 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26 травня 2015 року № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) у приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від службового входу суду до залу судових засідань, у зв'язку з чим підсудні конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами та сходами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

Не дотримано вимог пункту 14 Інструкції, зокрема відсутні бокс або огорожена стоянка для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

Додаток: Фотознімки отримані за результатами відвідування Київського районного суду м. Полтави.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Владислав Носенко

Додатки до звіту

Фото 1

Фото 2

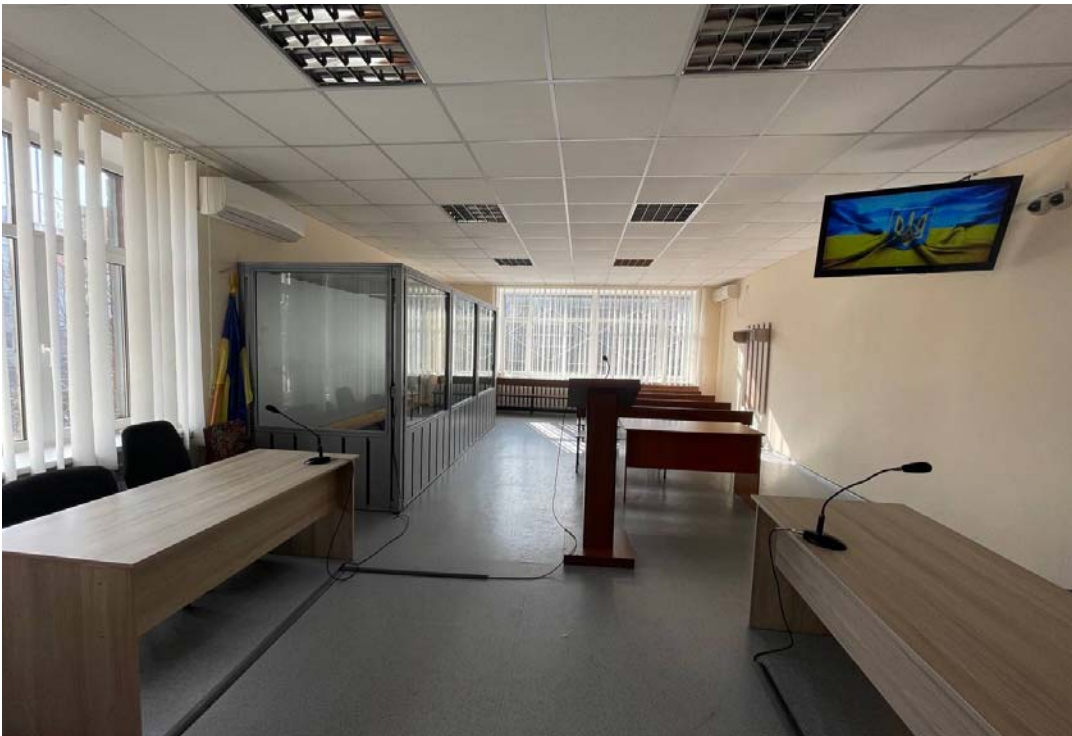

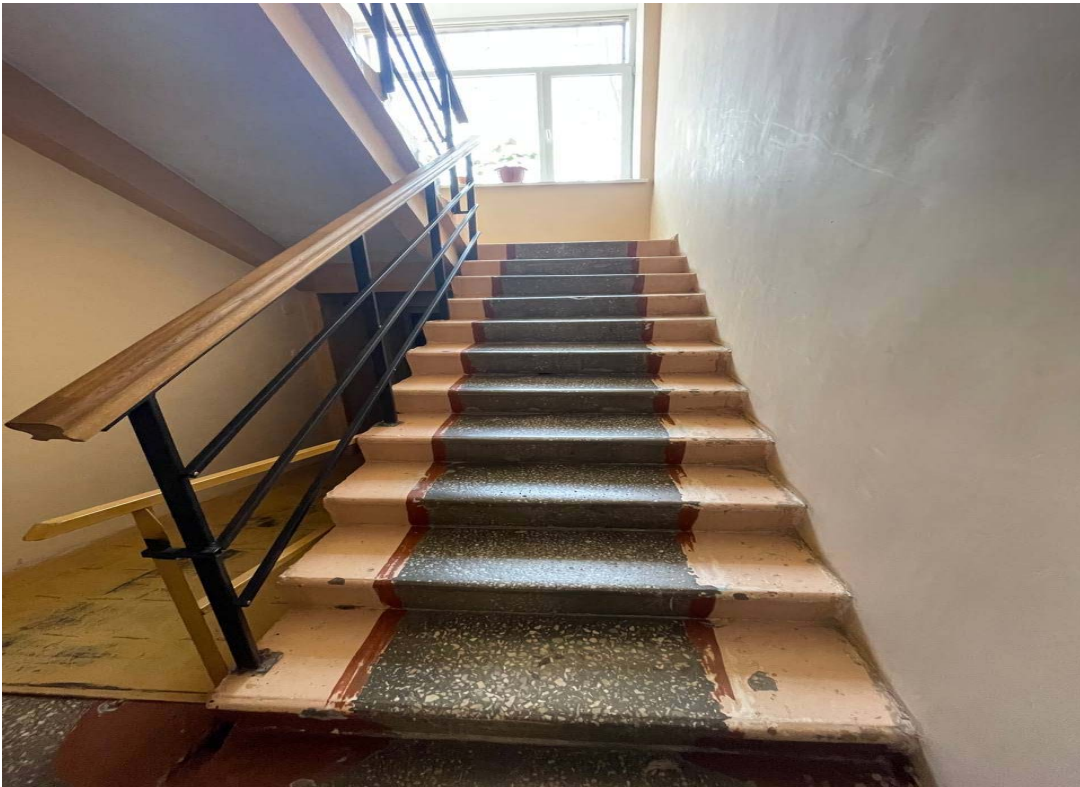
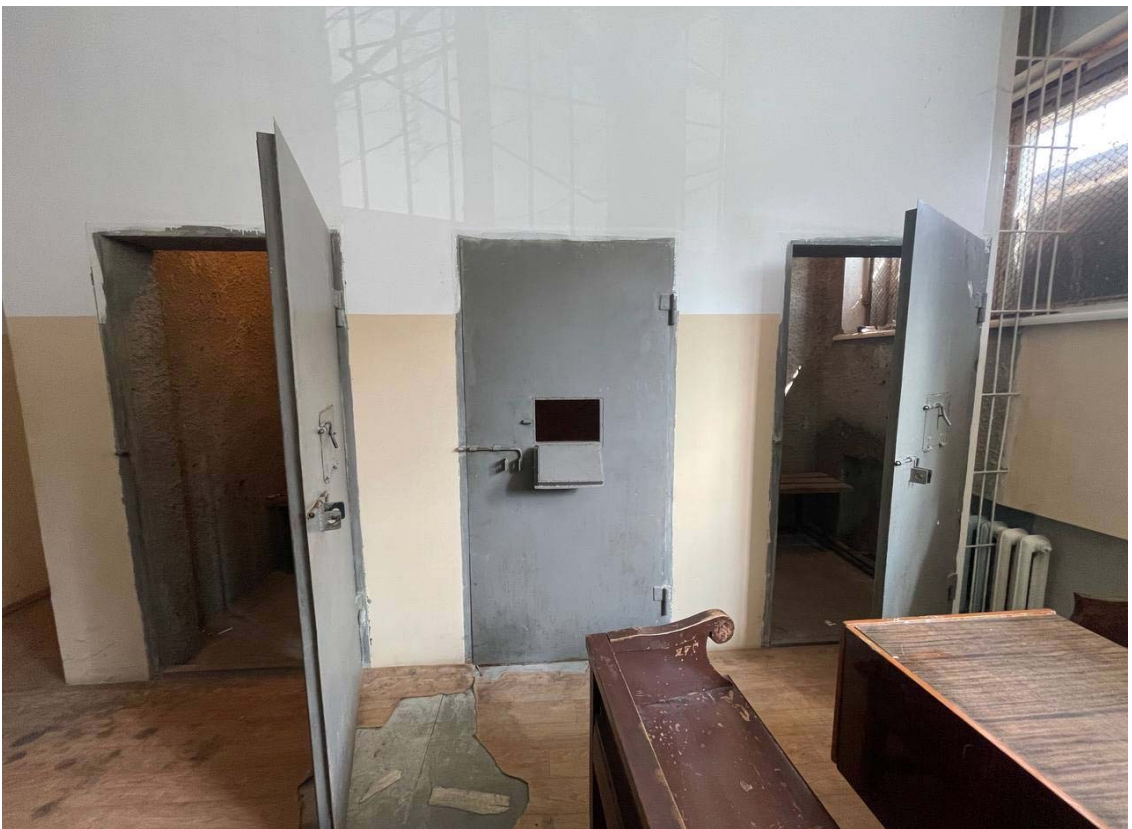
Фото 3**Фото 4**

Фото 5

Фото 6

Φοτο 7

Φοτο 8

